

Vrienden van het AIRBORNE MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. museum (026) 333 77 10
Tel. penningm. (026) 333 34 06

Nieuwsbrief No. 61, februari 1996

ISSN 1383-3413

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr. (026) 334 01 42

16e Algemene Ledenvergadering op 27 april a.s.

Het bestuur nodigt u uit tot het bijwonen van de 16e Algemene Ledenvergadering, tevens jaarvergadering, van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Oosterbeek.

De bijeenkomst zal worden gehouden in de Concertzaal, Rozensteeg 3, t.o. de Oude Kerk in het Benedendorp in Oosterbeek op zaterdag 27 april a.s., aanvang 14.00 uur.

De agenda ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Notulen Algemene Ledenvergadering van 1 april 1995
3. Algemeen Verslag 1995
4. Financieel Verslag 1995
5. Verslag Kascommissie
6. Verhouding tot het museum
7. Begroting 1996
8. Bestuursverkiezing
9. Benoeming reserve-lid Kascommissie
10. Rondvraag
11. Sluiting

Toelichting bij punt 8 van de agenda.

Aan de beurt van aftreden zijn de heren J. Smits en R.P.G.A. Voskuil. Beiden stellen zich herkiesbaar. Volgens artikel 8 van de Statuten kunnen leden tegenkandidaten stellen. Een voordracht hiertoe dient uiterlijk 10 dagen voor de vergadering schriftelijk bij de sekretaressse (p/a Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek) te worden ingediend, ondertekend door minstens 10 leden en vergezeld van een bereidverklaring van de kandidaat, die lid moet zijn en meerderjarig.

De financiële stukken en een toelichting op punt 6 zullen u separaat worden toegezonden. Een half uur voor de aanvang van de vergadering zal het verslag van de Kascommissie ter inzage liggen.

Na afloop zal een film over de Slag om Arnhem worden vertoond.

De HAMILCAR glider in het Museum of Army Flying in Middle Wallop, een van de musea die tijdens de excursie naar Engeland bezocht zullen worden.

(foto: Berry de Reus)

Algemeen Verslag 1995

We begonnen het jaar met 1236 leden. Gedurende 1995 zegden 10 personen hun lidmaatschap op, werden 33 Vrienden afgevoerd wegens het niet betalen van hun contributie, en overleden 15 leden.

De overledenen zijn mevrouw Bosman-Nijenes, de heren F.J.N. Engel, J.A. de Baat, B.M.F. Verschoor, M. van der Graaf, J. Figg, E.J. Hetherington, B.E. Cornell, B. Facey, Mr. and Mrs. L.D. Tapp, C. Simpson, S.A.J. Daw, W.T. Simpson, B.J. Mullerlove en W.J. Marquand.

Aan het ledenbestand werden 80 nieuwe namen toegevoegd. Zeven Nederlandse en een Engelse betreffen leden voor het leven.

Het bestuur vergaderde dit jaar elf maal. In het voorjaar werd een excursie naar Hamminkeln gehouden en in het najaar een themadag. Evenals in de voorgaande

jaren kwamen in 1995 vier nieuwsbrieven uit met bijbehorende ministories.

Het Scholenproject, waar- mee de jeugd wordt voor- gelicht over de Slag om Arnhem, loopt nog steeds zeer goed. Er bestaat grote belangstelling voor dit project zowel in binnen- als buitenland. De in 1994

door de Stichting Fondsenwerving Militaire Oorlogs- en Dienstsachtoffers en Aanverwante Doeleinden toegezegde f 5000,- en de door de VVV Telefoonkaarten Aktie opgebrachte f 10.000,- zijn in 1995 ontvangen en inmiddels, zoals overeengekomen, besteed aan het vernieuwen van het project.

Een aantal leden kwam met voorstellen bij het bestuur om bepaalde zaken binnen de vereniging te veranderen. Er vonden twee gesprekken plaats tussen deze leden en het bestuur, waarbij de voorstellen werden toegelicht en besproken. Het bestuur heeft verschillende ideeën overgenomen en over de andere onderwerpen zal nader overleg plaatsvinden.

Het Airborne Museum ontving van de Vereniging de volgende schenkingen: 1. Een stereoprojector voor het vertonen van stereo-dia's, inclusief de kosten voor de aanmaak van de dia's; 2. Transportkist voor het grote model van het Horsa zweefvliegtuig, dat dienst doet als trekpleister bij de propaganda- en verkoopstands; 3. Een perspex vitrine, waarin op de stands boeken beschermd tentoon kunnen worden gesteld; 4. Twee grote foto-displayborden met een formaat van 3 x 2,25 meter voor de voorlichtingsstand; 5. Een vergoeding van de kosten verbonden aan het samenstellen van een Poolse tekst bij de audiovisuele presentatie in het museum; 6. Een bijdrage in de kosten voor het realiseren van een Duits Scholenproject.

In 1995 was de vereniging met voorlichtings- en verkoopstands aanwezig op diverse festiviteiten, o.m. op de twee Open Dagen van de Koninklijke Luchtmacht in Volkel, op een negen dagen durende manifestatie ter gelegenheid van de 50-jarige Bevrijding van Nederland, en verder op de Verzetsdag te Nunspeet, de Airborne Wandeltocht in Oosterbeek en op de Pegasus Wandeltocht in Lunteren. De omzet was voor het museum en voor de Vereniging samen in totaal f 13.500,-.

(Mieke de Langen)

De Renkumse burgemeester Verlinden, voorzitter van de Stichting Airborne Museum, dankt Eef Vellinga bij zijn afscheid, op 12 januari jl. in 'Hartenstein', voor het vele werk dat Eef gedurende 17 jaren voor het museum heeft verricht; rechts Neli Vellinga-Nijholt.

(foto: Berry de Reus)

Oproep van de penningmeester

Leden die hun contributie voor het jaar 1996 nog niet hebben betaald, wordt verzocht dit zo spoedig mogelijk te doen. De kosten van een individueel lidmaatschap bedragen f 20,- en van een gezinslidmaatschap f 30,- per jaar. Het gironummer van de vereniging is 44036641.

Excursie naar Engeland van 17 tot en met 21 april a.s.

In de vorige Nieuwsbrief maakten wij melding van plannen voor een reis voor onze Nederlandse leden naar Engeland. Dankzij de enthousiaste medewerking van het Parachute Regiment in Aldershot kan deze excursie inderdaad doorgang vinden en wel van woensdag 17 tot en met zondag 21 april a.s.. Bij de Nederlandse editie van deze Nieuwsbrief is een informatieblad gevoegd, met een aanmeldingsstrook. Indien u belangstelling heeft en mee wilt met deze excursie, wordt u verzocht tijdig te reageren door deze aanmeldingsstrook op te sturen en het verschuldigde bedrag over te maken op de speciaal hiervoor geopende girorekening.

Themadag werd druk bezocht

De op 9 december jl. gehouden themadag in Oosterbeek trok veel belangstelling. Het ochtendprogramma werd verzorgd door de leden Philip Reinders en Peter Vrolijk, die zich hierop grondig hadden voorbereid. Zij leidden de aanwezigen rond in het gebied van de landgoederen De Pietersberg en De Hemelse Berg, waar o.a. het hoofdkwartier van de 1st Airlanding Brigade heeft gezeten. Tot in detail werd ingegaan op de gebeurtenissen van september 1944. De aanwezigheid van de heer Albert Jansen, die ruim 51 jaar eerder in het tuinhuis van De Pietersberg woonde en die zijn eigen verhaal vertelde, gaf aan de rondleiding nog een extra dimensie. 's Middags hield Eugène Wijnhoud in de druk bezette Concertzaal aan de hand van een groot aantal dia's een boeiende lezing over de rol van de 1st en 2nd Airlanding Anti-Tank Battery Royal Artillery tijdens de Slag om Arnhem.

De middag werd afgesloten met de vertoning van de video-documentaire 'The Battle for Arnhem'.

Van veel kanten is gevraagd of de inhoud van de op die dag gepresenteerde resultaten van onderzoeken in de toekomst op papier kan worden gezet en de inleiders hebben hier in principe positief op gereageerd.

Voorstellen van leden

Zoals u in het Algemeen Verslag heeft kunnen lezen, heeft een aantal leden voorstellen aangedragen, waarvan het bestuur de volgende heeft overgenomen: 1. Uitbreiding van de thema-middagen naar een volle verenigingsdag, waarbij in overleg met het bestuur leden deze extra halve dagen kunnen invullen.

2. De mogelijkheid voor leden om in de Nieuwsbrief een korte oproep te plaatsen, die verband houdt met een onderzoek naar een bepaald aspect van de Slag om Arnhem. ('Can you help?').
3. Voor leden zal een gereduceerde prijs gelden voor nieuw uit te geven verenigingspublicaties met een prijs van f 30,- of meer.
4. Het bestuur zal er naar streven de data van de verenigings-evenementen voor een geheel jaar vast te stellen.

Leo Heaps overleden

Wij ontvingen het bericht dat in september 1995 in Canada is overleden de Canadese Arnhem-veteraan Leo Heaps. Luitenant Heaps diende vanaf mei 1944 als officier in het Britse leger. Hij was toegevoegd aan het 1st Parachute Battalion, waarmee hij op 17 september 1944 bij Arnhem landde. Aan het eind van de strijd, waarin hij grote moed en initiatief toonde, werd hij krijgsgevangen gemaakt. Hij wist echter te ontsnappen en was in oktober 1944 betrokken bij Operatie Pegasus I, waarbij meer dan 200 in vijandelijk gebied ondergedoken geallieerde militairen over de Rijn naar bevrijd gebied wisten te ontsnappen. Heaps beschreef zijn belevenissen in de boeken 'Escape from Arnhem' (Toronto, 1945) en 'The Grey Goose of Arnhem' (Londen, 1976). Het laatstgenoemde werd in de Nederlandse vertaling onder de titel 'De Gans is gevlogen' gepubliceerd. (Bussum, 1976).

Nieuwe bestuursleden Stichting Airborne Museum

Tot het bestuur van de Stichting Airborne Museum zijn twee nieuwe leden toegetreden. Als penningmeester treedt vanaf 1 januari van dit jaar op drs. J.M. Kingma, econoom uit Oosterbeek.

Als gewoon lid is benoemd de heer G. Pijpers uit Oosterbeek. Gerrit Pijpers, majoor bij de Koninklijke Luchtmacht, is sinds 1976 betrokken bij de organisatie van de herdenkingsdienst op de Airborne Begraafplaats in Oosterbeek. Vanaf 1 januari 1995 heeft hij (geholpen door vele vrijwilligers) de leiding van dit jaarlijkse hoogtepunt van de Pelgrimage.

Afscheid Eef Vellinga

Op 12 januari jl. nam de heer Eef Vellinga op 72-jarige leeftijd afscheid als assistent-conservator van het Airborne Museum.

Hem werd op die dag in het museum een afscheidsreceptie aangeboden, waarop zeer veel mensen aanwezig waren. Voor zijn afscheid boden de Stichting Airborne Museum en de Vereniging Vrienden het echtpaar Vellinga een reis naar Engeland aan. Verder kreeg Eef van de Stichting Airborne Museum een kristallen drankkaraf met inscriptie en van het personeel een horloge, eveneens met inscriptie.

Vanaf de opening van het museum in Hartenstein in 1978 was Eef Vellinga er werkzaam en hij heeft in die 17 jaar ongelooflijk veel werk verzet.

Eef maakte in september 1944 de Slag om Arnhem mee in Oosterbeek. In de eerste dagen van de gevechten maakte hij deel uit van een groepje Nederlanders, dat de Britten assistentie verleende. Later zou dit groepje bekend worden onder de naam 'Oranje Bataljon'.

Een van de hobbies van Eef is het maken van schilderijen en tussen 10 november en 7 januari jl. was in het Airborne Museum een kleine tentoonstelling van zijn werk te zien.

Oosterbeek, 13 december 1995. Luitenant Jongen en adjudant Bolle van de Gravendienst bezig met het opgraven van het stoffelijke overschot van een Britse militair bij de Westerbouwing.

(foto: Berry de Reus)

Informatie over de Slag om Arnhem nu ook op Internet

Bij de moderne technologie wordt het steeds gebruikelijker om informatie via de computer te verspreiden en dat kan natuurlijk ook met historische onderwerpen.

Een van onze leden, de heer H. Hoekstra uit Arnhem, werkt aan een programma op Internet over de Slag om Arnhem. Dit geeft de mogelijkheid om over allerlei zaken over deze operatie informatie op te vragen. Met steun van velen uit de gehele wereld wordt het databestand steeds verder vervolmaakt. Ook over het Airborne Museum is uitgebreide informatie opgenomen. Het programma is met de computer op te vragen onder:

[HTTP://WWW.UNIVERSAL.NL/USERS/HOEKSTRA/PEGASUS.HTM](http://www.universal.nl/users/hoekstra/pegasus.htm)

'Sluimerend Gevaar'

Onder de titel 'Sluimerend Gevaar' zal van 1 maart tot 12 mei a.s. in het Airborne Museum een tentoonstelling worden gehouden over het ruimen van na de Slag om Arnhem achtergebleven munitie. Vooral in de jaren kort na de oorlog werden reusachtige hoeveelheden explosief materiaal opgeruimd, maar ook nu nog wordt in het gebied rond Arnhem bijna wekelijks gevaarlijke munitie gevonden.

Oproep

Bij de opening van het Airborne Museum in Hartenstein in 1978 is door verschillende aanwezigen gefotografeerd en gefilmd. Gaarne zou het bestuur van de Stichting Airborne Museum in het bezit komen van afdrukken van foto's en kopieën van films die op die dag zijn gemaakt, zowel bij Hartenstein als in de Goede Herderkerk. Indien u dergelijk materiaal heeft en dit ter kopiëring beschikbaar wilt stellen, neemt u dan s.v.p. contact op met het Airborne Museum, Utrechtseweg 232, 6862 AZ, Oosterbeek, telefoon 026-3337710.

Stoffelijk overschot van Britse soldaat gevonden

Tijdens het graven van een sleuf voor een telefoonlijn tegenover de ingang van de Westerbouwing in Oosterbeek is op woensdag 13 december jl. het stoffelijk overschot ontdekt van een tijdens de Slag om Arnhem gesneuvelde Britse militair. Direct werd de Gravendienst van de Koninklijke Landmacht gewaarschuwd en spoedig waren luitenant H.J.R. Jongen en adjudant F. Bolle ter plaatse om de resten van de militair met veel zorg op te graven.

Het stoffelijk overschot, dat op 65 cm diepte werd aangetroffen, bleek na meer dan 51 jaar nog in een zeer goede staat. Moeiteloos kon luitenant Jongen de puzzel van de botten in elkaar passen. Het onderzoek van de stoffelijke resten in het laboratorium van de Gravendienst in Bussum zal zich in eerste instantie richten op het gebit van de man. Vergelijking met oude tandartskaarten uit het archief van het Britse Ministerie van Defensie zal vermoedelijk leiden tot een definitieve identificatie.

Tot op heden worden in het gebied rond Arnhem nog 429 geallieerde militairen vermist. Op diverse kerkhoven liggen 286 onbekende soldaten begraven die, voor zover bekend, betrokken waren bij de Slag om Arnhem. De Britse autoriteiten zijn nog steeds bezig met onderzoek naar de stoffelijke resten van twee militairen die in januari 1994 bij de Sonnenberg werden gevonden. Alles bij elkaar betekent dit dat er aan de zuidelijke Veluwezoom mogelijk 140 onbekende graven zijn van geallieerde soldaten.

Boekenbeurs in 'Hartenstein'

Op 1 juni a.s. zal in het Airborne Museum weer de jaarlijkse boekenbeurs worden gehouden. In de verschillende stands wordt een groot assortiment tweedehands boeken over de Tweede Wereldoorlog te koop aangeboden.

Bronzen beeldje van parachutist teruggevonden

Meer dan een jaar geleden werd het 70 cm hoge bronzen beeldje 'De Parachutist' van Jits Bakker van zijn sokkel gebroken en gestolen. Afgelopen september, kort voor de herdenkingen stelde de beeldhouwer zijn eigen exemplaar van het beeld ter beschikking.

Omdat het er niet naar uitzag dat het oorspronkelijke exemplaar teruggevonden zou worden, werd intussen begonnen met het inzamelen van geld om dit tweede exemplaar van Jits Bakker te kopen. Groot was dan ook de verbazing toen op een morgen in begin december van het vorig jaar het ernstig beschadigde oorspronkelijke beeldje op de stoep van het Airborne Museum werd aangetroffen.

Het is de bedoeling dat het beschadigde beeldje gerepareerd wordt en terugkeert op de plek waar het al vijf jaar had gestaan: tegenover de ingang van het Airborne Museum.

'To Save a Life'

Via mevrouw Pelster uit Oosterbeek werd de redactie attent gemaakt op een Engelstalig boek met de titel 'To Save a Life, Memoirs of a Dutch Resistance Courier'. In dit boek beschrijft de Nederlandse Elsa Caspers het werk van Nederlandse Verzetsgroepen in het gebied van de Utrechtse Heuvelrug, waaronder de zorg voor onderduikers en het verbergen van geallieerde vliegers. Zelf was Elsa 18 jaar oud toen zij als koerierster aan dit riskante verzetswerk deel ging nemen. Zij was o.a. betrokken bij de ontsnapping van de toenmalige Brigadier Hackett, nadat hij na de Slag om Arnhem in Ede verborgen was gehouden. Als eerbetoon aan Elsa Caspers en aan het Nederlandse Verzet schreef General Hackett het voorwoord voor het boek.

De paperback telt 176 pagina's en is geïllustreerd met foto's. Het boek werd uitgegeven bij Deirdre McDonalds Books, 128 Lower Richmond Road, London SW15 1LN, England. Prijs in Engelse Ponden: 9.95. (ISBN nummer: 1 898094 10 1)

Brochure over neergestorte C-47

Als afsluiting van zijn onderzoek naar een op 18 september 1944 boven de Betuwe neergeschoten C-47 (Dakota), heeft ons lid Patrick Pronk uit Den Haag daarover een brochure samengesteld. In deze publicatie, die is getiteld 'De 697 tijdens de Slag om Arnhem', beschrijft hij de lotgevallen van de bemanning en van de parachutisten van het 10th Parachute Battalion die in het toestel zaten en waarvan de overlevenden door het Nederlandse Verzet in veiligheid werden gebracht.

De Nederlandstalige brochure, die 22 pagina's telt en is voorzien van foto's, is verkrijgbaar door overmaking van f 12,- (dit is inclusief verpakkings- en portokosten) op RABO-bank nummer 35.76.75.142 t.n.v. P.J. Pronk, Scholstraat 285, 2583 WT Den Haag.

Rectificatie

In Nieuwbrief No. 60 is abusievelijk vermeld dat de heer J. Rudolphie in september vorig jaar van de Arnhem Veterans Club als dank voor zijn vele werk voor de jaarlijkse Airborne-herdenkingen een zilveren beeldje heeft ontvangen. Dit beeldje kreeg de heer Rudolphie echter van het Airborne Forces Security Fund; van de Arnhem Veterans Club ontving hij uit handen van voorzitter David Morris een glazen bokaal, met daarin gegraveerd het wapen van de AVC.